

מבט לאיראן
24 באפריל - 8 במאי 2016
ד"ר רז צימט

עיקרי הדברים

- ✓ סגן הרמטכ"ל האיראני אמר כי שליחת כוחות מהצבא הסדיר לסוריה אושרה על-ידי המנהיג העליון ותימשך כל עוד יהיה בכך צורך.
- ✓ לפחות 15 הרוגים למשמרות המהפכה בסוריה בשבועיים האחרונים.
- ✓ המנהיג העליון, עלי ח'אמנהאי, מינה את חג'ת אלאסלאם טבאטבאאי' אשכזרי (Hojjat-ul-Islam Tabataba'i Ashkazari), כנציגו האישי בסוריה.
- ✓ המג'לס האיראני אישר הצעת חוק המאפשרת לממשלה להעניק אזרחות איראנית למשפחות חללים לא-איראנים, שנהרגו בשליחות איראן בסוריה ובעיראק.
- ✓ בכירים איראנים הביעו הסתייגות מהמחאה האלימה של תומכי איש הדת השיעי העיראקי, מקתדא אלצדר, שהגיעה בשבוע שעבר לשיאה בהשתלטות זמנית על בניין הפרלמנט העיראקי.
- ✓ בתגובה לקריאות אנטי-איראניות, שנשמעו מצד מפגינים עיראקים במהלך המחאה בבגדאד, השיקו גולשים פרו-איראנים מערכה ברשתות החברתיות, שנועדה להביע הערכה למפקד כוח קדס של משמרות המהפכה, קאסם סלימאני. סלימאני עצמו סייר בימים האחרונים באזור חלב שבסוריה.
- ✓ משלחת של הג'האד האסלאמי בפלסטין בראשות מזכ"ל הארגון, רמז'אן שלח, ביקרה בטהראן ונפגשה עם בכירים איראנים, ובראשם המנהיג העליון, שהדגישו את מחויבות איראן להמשך הסיוע לפלסטינים.

כללי

■ יועצו הבכיר של מפקד כוח קדס של משמרות המהפכה, אירג' מסג'די (Iraj Masjedi), אמר כי דאעש החל בתהליך שקיעה מבחינה אידיאולוגית ומבצעית והביע תקווה כי השנה הקרובה תביא לסופו של הארגון באזור. הוא ציין, כי אם ממשלת סוריה הייתה נופלת, היה האזור כולו נופל בידי הארגונים האסלאמיים הסונים הרדיקלים, הקשר בין איראן ל"חזית ההתנגדות" ובין לבנון ופלסטין היה נקטע וחזבאללה בלבנון היה נקלע למצור.

אירג' מסג'די, יועצו הבכיר של מפקד כוח קדס (תסנים ניז, 2 במאי 2016).

■ בהתייחסו למצב בעיראק אמר מסג'די, כי גם עיראק הייתה קרובה ליפול בידי דאעש ורק בזכות הסיוע, שמשמרות המהפכה העניקו לצבא עיראק, שוחררו אזורים נרחבים בעיראק, למעט אזור מוצול וחלקים ממחוז אל-אנבאר, מידי שליטת הארגון והושב בהם הביטחון. מסג'די ציין, כי חזיתות סוריה ועיראק מהוות כיום קו קדמי עבור איראן (תסנים ניז, 2 במאי 2016).

■ המג'לס האיראני אישר הצעת חוק המאפשרת לממשלה להעניק אזרחות איראנית למשפחות חללים לא-איראנים, שנהרגו בשליחות איראן במהלך מלחמת איראן-עיראק ואחריה (דפאע פרס, 2 במאי 2016). הצעת החוק נועדה בראש וראשונה להבטיח את מעמדם של משפחות הלוחמים השיעים (בעיקר אפגאנים ופקיסטאנים), שנהרגו בשנים האחרונות בשירות משמרות המהפכה במלחמת האזרחים בסוריה ובמערכה נגד דאעש בעיראק.

מעורבות איראן בסוריה ובלבנון

■ לפחות 15 הרוגים למשמרות המהפכה בשבועיים האחרונים בסוריה. רוב ההרוגים הם מקרבות קשים שהתחוללו בימים האחרונים בדרום חלב בין כוחות משטר אסד ותומכיו לבין ארגוני המורדים. במהלך קרבות אלה הצליחו המורדים ובהם ארגון ג'בהת אלנצרה להשתלט על הכפר ח'אן טומאן הממוקם על ציר התנועה בין חלב לדמשק. אמצעי תקשורת איראניים דיווחו בסוף השבוע האחרון כי 15 לוחמי משמרות המהפכה נהרגו ונשבו בקרבות אלה.

- לוחם משמרות המהפכה קרבאן מצטפא עארפי (Qorban Mostafa Arefi), שנהרג בסוריה (אבנ"א, 1 במאי 2016).
- סגן הרמטכ"ל האיראני, סיד עבד אל-כרים מוסוי (Seyyed Abdolkarim Mousavi), אמר כי שליחת כוחות של הצבא הסדיר לסוריה תימשך כל עוד יהיה בכך צורך. הוא ציין, כי החל מתחילת הלחימה בסוריה, הצבא הודיע על נכונותו להישלח למערכה כדי להגן על המקומות הקדושים לשיעים. הנושא הועבר לידיעת המנהיג העליון, עלי ח'אמנהאי, והוא הסכים לשליחת חלק מכוחות הצבא לסוריה (פארס, 25 באפריל 2016).
 - חסין ג'אבר אנצארי (Hossein Jaber Ansari), דובר משרד החוץ האיראני, גינה את הודעת נשיא ארצות-הברית, ברק אובמה, על כוונתו לשלוח 250 חיילים ואנשי צבא אמריקאים נוספים לסוריה כדי לסייע במאבק נגד דאעש. אנצארי ציין, כי איראן הודיעה מראשית המשבר בסוריה, כי כל התערבות זרה בסוריה ללא תיאום עם ממשלת סוריה תביא להסלמת המשבר (Press TV, 25 באפריל 2016).
 - עלי-אכבר ולאיתי (Ali-Akbar Velayati), יועצו של המנהיג העליון לעניינים בינלאומיים, אמר כי הנשיא אסד צריך להשלים את תקופת כהונתו. הוא ציין, כי איראן תומכת בממשלה החוקית בסוריה וכי אסד נבחר לתפקידו לפני שנתיים ולמשך שבע שנים ועליו לכהן עד תום תקופת כהונתו (תסנים ניוז, 27 באפריל 2016).
 - סגן שר החוץ האיראני לענייני ערב ואפריקה, חסין אמיר עבדאללהיאן (Hossein Amir Abdollahian), אמר במהלך הרצאה באוניברסיטת עלאמה טבאאבא'א' (Allameh Tabataba') בטהראן, כי אלמלא פעילותם של כוחות הביטחון האיראנים, ארגון המדינה האסלאמית (דאעש) היה מסוגל לבצע כיום פעולות טרור בתחנות הרכבת התחתית בטהראן.
 - בהתייחסו למצב בסוריה אמר עבדאללהיאן, כי ללא הסיוע האיראני לסוריה, הייתה דמשק נופלת בידי הטרוריסטים. סגן השר הדגיש את החשיבות, שאיראן מייחסת לשמירת לכידותה הטריטוריאלית של סוריה. הוא ציין, כי בעת הנוכחית לא פועלים בסוריה כוחות איראנים "לוחמים" אלא רק "יועצים", שנשלחו מטעם משמרות המהפכה והצבא הסדיר. חלק מכוחות הייעוץ האיראנים מופקדים, לדבריו, על אבטחת המקומות הקדושים לשיעה בסוריה ואלמלא פעילותם, לא היה נותר מהם שריד. הוא

אמר, כי איראן מוכנה לשלוח כוחות ייעוץ נוספים לסוריה אם הדבר ידרש לצורך המאבק בטרור (איסנ"א, 27 באפריל 2016).

■ משלחת ראשי שבטים מסוריה ביקרה באיראן ונפגשה עם בכירים איראנים, בהם עלי-אכבר ולאיתי (Ali-Akbar Velayati), יועצו של המנהיג העליון לעניינים בינלאומיים, ומחמד-חסן אח'תרי (Mohammad Hassan Akhtari), יו"ר אגודת אהל אלבית העולמית. הבכירים האיראנים הדגישו את תמיכת איראן במשטר הנשיא אסד ובמאבק בקבוצות התכפיריות הפועלות במדינה. בפגישת ראשי השבטים עם ולאיתי נשאל יועצו של המנהיג על-ידי אחד מראשי השבטים בנוגע להתבטאות, שהשמיע בעבר מהדי טא'ב (Mehdi Ta'eb), איש דת המזוהה עם הימין הרדיקלי באיראן, ושבה הגדיר את סוריה כ"מחוז איראני". ולאיתי הדגיש, כי התבטאות זו אינה משקפת את עמדתה של איראן (אבנ"א, 26 באפריל 2016; תסנים ניוז, 27 באפריל 2016).

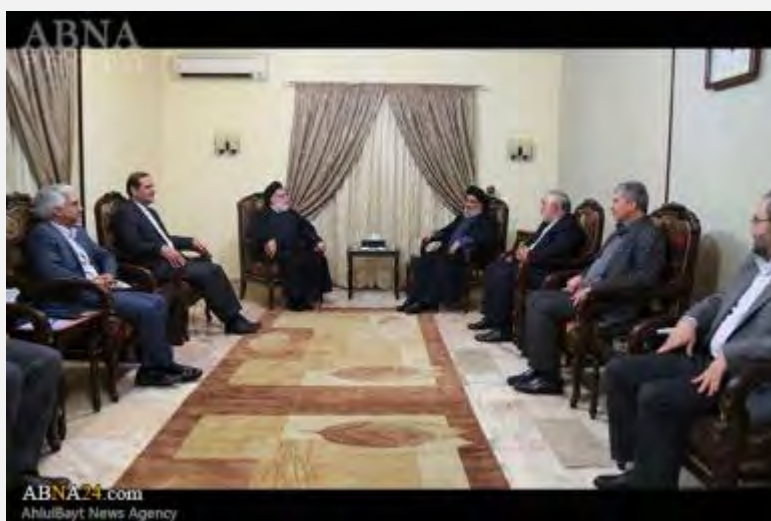
פגישת ראשי השבטים הסורים עם עלי-אכבר ולאיתי (תסנים ניוז, 27 באפריל 2016).

■ המנהיג העליון, עלי ח'אמנהאי, מינה את חג'ת אלסלאם טבאטבא'י אשכזרי (Hojjat-ul-Islam Tabataba'i Ashkazari), כנציגו בסוריה. אשכזרי שימש בתפקידים שונים בממסד הדתי, ובכלל זה בארגון ההסברה האסלאמי, בהוראת דת וכדרשן תפילות יום השישי (dana.ir, 1 במאי 2016).

טבאטבאא'י אשכזרי (dana.ir, 1 במאי 2016).

■ יו"ר קרן השהיד האיראנית, חג'ת אלאסלאם סיד מחמד עלי שהידי (Hojjat ul-Islam Seyyed Mohammad Ali Shahidi), ביקר בלבנון ונפגש עם חסן נצראללה, מזכ"ל חזבאללה, בבירות. בפגישה, בה נכחו גם שגריר איראן בלבנון, מחמד פתח-עלי (Mohammad Fathali), וכמה מבכירי חזבאללה, נידונו ההתפתחויות בלבנון ובאזור. במהלך ביקורו בלבנון נפגש יו"ר הקרן גם עם ראש ממשלת לבנון, תמאם סלאם, ועם יו"ר הפרלמנט הלבנוני, נביה ברי. כמו כן ביקר שהידי בבית משפחתו של עמאד מע'ניה, בכיר חזבאללה שנהרג בפברואר 2008 (modafeon.blog.ir, 27 באפריל 2016).

פגישת ראש קרן השהיד האיראנית ומזכ"ל חזבאללה (אבנ"א, 27 באפריל 2016).

קרן השהיד האיראנית הוקמה באיראן בשנת 1980, בעקבות מלחמת איראן-עיראק, במטרה לסייע למשפחות החללים והפצועים במלחמה. לקרן שלוחה לבנונית המסייעת לחזבאללה ושלוחה פלסטינית הפועלת, אף היא, מלבנון ומסייעת לחמאס ולג'האד האסלאמי בפלסטין. קרן השהיד האיראנית ושלוחותיה בלבנון הוגדרו כקרנות המסייעות לארגוני טרור ע"י משרד האוצר האמריקאי (2007) משום שהן מעניקות סיוע כספי לחזבאללה, לחמאס ולג'האד האסלאמי בפלסטין.

■ יועצו לעניינים בינלאומיים של המנהיג העליון, עלי-אכבר ולאיתי (Ali-Akbar Velayati), יצא ב-4 במאי 2016 לביקור בבירות כדי להיפגש עם בכירים לבנונים ולהשתתף בכינוס ההתאחדות העולמית של אנשי הדת של ההתנגדות (עצרי- איראן, 4 במאי 2016).

מעורבות איראן בעיראק

■ עלי-אכבר ולאיתי (Ali Akbar Velayati), יועצו של המנהיג העליון לעניינים בינלאומיים, אמר בפגישה עם יאן קוביש (Jan Kubis), השליח המיוחד של מזכ"ל האו"ם לעיראק, שביקר בטהראן, כי מזימות מדינות המערב וחלק ממדינות ערב לחלק את מדינות האזור, ובהן סוריה ועיראק, לעולם לא יתממשו. בהתייחסו למשבר הפוליטי המחרף בעיראק אמר ולאיתי, כי עיראק נתונה במצב רגיש מבחינה פוליטית וכי נדרש מאמץ גדול לכוון דמוקרטיה ומוסדות ממשלתיים יציבים בעיראק שהינה חסרת ניסיון ומסורת דמוקרטיות. ולאיתי מתח ביקורת מרומזת על המחאה האלימה, שיזמו בשבוע שעבר תומכי איש הדת השיעי העיראקי, מקתדא אלצדר (Muqtada al-Sadr), ושהגיעה לשיאה בהשתלטות זמנית על בניין הפרלמנט העיראקי. הוא ציין, כי אזרחי עיראק יאבקו נגד כל הפרה של החוק ושל הביטחון מצד כל קבוצה שהיא. ולאיתי הדגיש, כי איראן תומכת בשמירה על לכידותה הטריטוריאלית של עיראק ובהחזרת היציבות והביטחון למדינה (תסנים ניוז, 1 במאי 2016).

■ חסין ג'אבר אנצארי (Hossein Jaber Ansari), דובר משרד החוץ האיראני, התייחס במסיבת העיתונאים השבועית שלו למשבר הפוליטי בעיראק ואמר, כי איראן מוכנה לקדם דיאלוג בין הזרמים הפוליטיים בעיראק כדי ליישב את חילוקי הדעות ביניהם. הוא קרא לכל הצדדים הפוליטיים בעיראק לשמור על ריסון וליצור אווירה מתאימה כדי ליישב את הסוגיות הניצבות בפני עיראק באמצעות דיאלוג והבנה פוליטית. הוא הוסיף, כי איראן סבורה ששימור ההישגים הפוליטיים בעיראק וכיבוד שלטון החוק יבטיחו את היציבות, הפיתוח והאחדות הלאומית בעיראק (Press TV, 2 במאי 2016).

■ גולשים פרו-איראנים, בעיקר בעיראק, יזמו בשבוע שעבר קמפיין ברשתות החברתיות תחת הכותרת: "תודה, סלימאני". המערכה נועדה, לדברי יוזמיה, להוקיר תודה למפקד כוח קדס של משמרות המהפכה, קאסם סלימאני, על פועלו וסיועו במערכה להדיפת דאעש בעיראק ובסוריה.

■ קמפיין זה, שהושק בעידוד או בהכוונה ישירה מאיראן, נועדה לאזן את הקריאות האנטי-איראניות, שנשמעו במהלך המחאה שקיימו אלפי מפגינים עיראקים בדרישה לרפורמות בממשל נגד השחיתות. המפגינים מחו בקריאותיהם כנגד ניסיונות איראן להתערב בהתפתחויות הפוליטיות הפנימיות בעיראק. קריאות אלה, שנשמעו מצד מפגינים שיעים, ובהם תומכיו של מקתדא אלצדר, מעידות כי

גם בקרב השיעים בעיראק קיימת הסתייגות ממעורבותה של איראן בענייניה הפוליטיים הפנימיים של עיראק.

"תודה, סלימאני" (פייסבוק, 2 במאי 2016).

■ סלימאני עצמו קיים בימים האחרונים ביקור באזור חלב שבסוריה כדי לפקח על מצב הלחימה באזור (אבנ"א, 4 במאי 2016).

קאסם סלימאני בחלב (אבנ"א, 4 במאי 2016).

■ מקורות בכורדיסטאן העיראקית דיווחו על מאמצי תיווך מצד איראן בעימותים הקשים, שפרצו מחדש בין המיליציות השיעיות ללוחמים הכורדים בטוז ח'ורמאטו (Tuz Khurmatu) שמדרום לעיר כרכוכ במחוז צלאח אלדין שבעיראק. על-פי דיווח בתקשורת הכורדית, מקיימים נציגים מטעם שלטונות איראן שיחות עם מפקדים בכירים בכוחות הפשמרגה הכורדים ובמיליציות השיעיות הנתמכות על-ידי איראן במאמץ להביא להסכם בין הצדדים הלוחמים (Rudaw, 27 באפריל 2016).

מעורבות איראן בזירה הפלסטינית

■ משלחת של הג'האד האסלאמי בפלסטין בראשות מזכ"ל הארגון, רמז'אן עבדאללה שלח, קיימה בשבוע שעבר ביקור באיראן. במהלך הביקור נפגשה המשלחת עם בכירים איראנים, ובהם המנהיג העליון, עלי ח'אמנהאי; שר החוץ, מחמד-ג'ואד זריף; יו"ר המועצה העליונה לביטחון לאומי, עלי שמח'אני; יו"ר המועצה לקביעת האינטרס של המשטר, עלי-אכבר האשמי רפסנג'אני; ויו"ר המג'לס, עלי לאריג'אני. בפגישות דנו נציגי איראן והג'האד האסלאמי בהתפתחויות בעזה ובגדה המערבית. הבכירים האיראנים שבו וציינו את מחויבות איראן להמשיך ולסייע לפלסטינים. בפגישתו עם שלח אמר ח'אמנהאי, כי ההגנה על הפלסטינים כיום היא סמל להגנה על האסלאם (אירנ"א, 1-2 במאי 2016).

פגישת רמז'אן שלח עם מנהיג איראן (אתר המנהיג, 1 במאי).

מעורבות איראן בתימן

■ שגרירות איראן בכווית הכחישה דיווח, שהתפרסם בעיתון אלוטן (al-Watan) ולפיו קיימה השגרירות קשר עם משלחת השיעים החות'ים, שנשלחה לכווית במסגרת המשא ומתן בין הקבוצות הלוחמות בתימן. בהודעת השגרירות נאמר, כי טענת העיתון בנוגע לנוכחותם של יועצים איראנים, שסייעו לכאורה למשלחת החות'ים בניהול המשא ומתן, הינה חסרת בסיס (אירנ"א, 2 במאי 2016).